

PROGRAMMABELEID

1. Inleiding

Ter voldoening aan de verplichting op grond van de Mediawet (art. 2.61, 2^e lid sub b) en de eigen statutaire bepalingen van de 'Lokale Omroep Gennep en Omstreken' heeft het omroepbestuur in 2016 een nieuw reglement vastgesteld voor een Programmabeleidsbepalend Orgaan (pbo). Het reglement is identiek is aan het modelreglement van het Commissariaat voor de Media.

Tevens heeft het bestuur vijf leden in het pbo benoemd, te weten:

- de heer Gert-Jan Hendriks (sector sport)
- de heer Andries Knevel (sector cultuur / tevens voorzitter)
- de heer Ernst Lamers (sector onderwijs / evenementenorganisatie)
- mevrouw Trees Nagelhout (sector Zorg en Welzijn / tevens secretaris)
- de heer John Silvertand (sector recreatie en toerisme / cultuurhistorie)

Aan het PBO is verzocht een programmabeleid voor de omroep te formuleren en aanbevelingen te doen met betrekking tot de toekomstige samenstelling van het PBO, rekening houdend met de maatschappelijke organisaties in het (huidige, respectievelijk toekomstige) verzorgingsgebied van de omroep.

In het kader van de uitvoering van genoemde opdracht heeft het PBO gesprekken gevoerd met het bestuur en de redacties van de door de omroep verzorgde publieke media (TV, radio en website). Voorts is geïnventariseerd in hoeverre de huidige programmering voldoet aan de zgn. ICE¹- en productienormen²⁺³. Tenslotte heeft overleg plaatsgevonden met een groot aantal maatschappelijke (professionele en vrijwilligers-) organisaties in onze regio. De resultaten van dit vooronderzoek worden thans verwerkt in dit beleidsdocument dat

¹ De afkorting ICE staat voor Informatie, Cultuur en Educatie. De ICE-norm bepaalt dat de programma's ten minste op 50% van de toetsingstijd een informatief, cultureel of educatief karakter moet hebben. Van deze 50% moet vervolgens ten minste 60% een lokaal informatief of educatief karakter bezitten.

² De productienorm houdt in dat ten minste 50% van de programma's in eigen beheer moeten zijn geproduceerd.

³ Indien op basis van een overeenkomst wordt samengewerkt met andere lokale of regionale omroepen gelden afwijkende normen.

voorafgaande aan de definitieve vaststelling zal worden voorgelegd aan de maatschappelijke organisaties die hebben ingesproken, alsmede aan redacties en bestuur van de omroep.

2. Samenvatting van de aanbevelingen voor de programmering

1. Versterk de lokale en regionale nieuwsvoorziening.
2. Introduceer een nieuw programma met achtergrondinformatie over (voorgenomen en genomen) politieke en bestuurlijke besluitvorming in (en over) de gemeente.
3. Introduceer een programma waarin voorlichting wordt gegeven over welzijns- en gezondheidsvoorzieningen. Te denken valt aan (preventieve) gezondheidsvoorlichting; de werking en bereikbaarheid van WMO-voorzieningen e.d.;
4. Ondersteun, in samenwerking met de openbare bibliotheken, het leesonderwijs voor kinderen op de basisscholen;
5. Verbeter de integrale afstemming tussen de diverse media waarvan de omroep zich bedient, met name TV en radio;
6. Communiceer structureel met maatschappelijke organisaties
7. Bewaak dat de programmering recht doet aan de maatschappelijke samenhang tussen Gennep en de aangrenzende gemeenten; dit in relatie tot de gebiedsindeling voor streekomroepen.
8. Benoem tenminste 2 of 4 extra leden in het pbo, waarvan één als vertegenwoordiger van een etnische of culturele minderheid en één uit een andere, nog niet in het pbo vertegenwoordigde, stroming.

Bovenstaande aanbevelingen worden in deze notitie nader toegelicht.

3. Recente ontwikkelingen en de rol van het pbo en vorming streekomroepen (zie advies § 2 pt 7)

Vooraf merken wij op dat de omroep in een turbulente fase van zijn bestaan verkeert. Naast interne mutaties in de redacties en het bestuur van de omroep, is er een – door de rijksoverheid, de VNG, het Commissariaat voor de Media en de OLON gestimuleerde – beweging die zal leiden tot schaalvergroting. De vorming van streekomroepen is een actueel thema. Daartoe is het land vooralsnog ingedeeld in 62 gebieden; de Gennepse omroep maakt deel uit van Noord-Limburg, waartoe in deze context tevens de omroepen behoren uit Bergen (L), Venlo, Venray, Horst aan de Maas en Peel en Maas. Inmiddels heeft het

PROGRAMMABELEID

bestuur een intentieovereenkomst getekend met als doel de mogelijkheden te laten onderzoeken voor de

vorming van een streekomroep in Noord-Limburg. Met omroep Reindonk uit Horst aan de Maas is sinds ruim een jaar reeds een samenwerkingsrelatie. Naast incidentele redactionele uitwisseling is die samenwerking vooral gericht op technische en bedrijfsmatige aspecten.

Het pbo ziet de vorming van streekomroepen als een gegeven, maar ook als een kansrijke mogelijkheid voor de kwaliteitsverbetering van (met name) de nieuws- en informatievoorziening in stad en streek. De continuïteit van de voorziening is er o.i. bij gebaat. De gewenste begrenzing van het verzorgingsgebied en de programmatische consequenties van deze ontwikkeling zijn wel onderwerp van discussie in het pbo.

Voor zover de afwegingen over die begrenzing liggen op het gebied van de bedrijfsvoering (zoals de personele en financiële capaciteit, acquisitie, organisatie en techniek) is het omroepbestuur aan zet. Het pbo beperkt zich tot de vraag of voldoende wordt (resp.: kan worden) voorzien in de mediale behoeften van de lokale habitat, dus van de Gennepse samenleving.

Bijvoorbeeld:

Om technische redenen (we behoren tot hetzelfde Ziggo-gebied) en op grond van financiële en organisatorische argumenten kan het bestuur (en ook de gemeente) tot de conclusie komen dat samenwerking op de schaal van Noord-Limburg voor de hand ligt. Het zijn legitieme redenen om te kiezen voor samenwerking op de zuidas. De keuze van samenwerkingspartners is niet aan het pbo; die bevoegdheid behoort tot het exclusieve domein van het bestuur.

Maar als het gaat om programmatische gevolgen van die keuze ligt dat genuanceerder. Sluit het aanbod nog aan op de behoeften van onze lokale samenleving? Op de gebieden onderwijs, (gezondheids-)zorg en economie is er een veel grotere betrokkenheid op het Land van Cuijk en – voor het noordelijk deel van de gemeente – ook op Nijmegen en omgeving. Natuurlijk zijn er tal van bestuurlijke en private relaties met Limburg in het algemeen en binnen het gebied van Noord-Limburg in het bijzonder. Maar de intensiteit en de impact daarvan is aanzienlijk minder dan die met onze burens op de westelijke Maasoever. Als pbo zullen we daarom aandacht blijven vragen voor een programmering waarin die maatschappelijke samenhang van het verzorgingsgebied tot zijn recht komt en niet ondersneeuwt in een programma-aanbod dat primair is gericht op kijkers en luisteraars in een regio waarop de Gennepse bevolking veel minder is betrokken.

Een tweede, en meer recente, verandering van de Lokale Omroep Gennep en Omstreken betreft de naamgeving van de zender. “NimaRTV” is per 1 april 2017 veranderd in “Omroep Maasduinen”. Aan het daartoe strekkende besluit ligt de ambitie van het omroepbestuur ten grondslag, om – anticiperend op de vorming van een streekomroep – ook de inwoners van de gemeente Bergen (L) te voorzien van een op hen gericht media-aanbod op radio en TV.

Overwegende dat organisatorische en programmatische samenwerking met de Bergense “Omroep Maasland” geen haalbare optie is, heeft het bestuur een aanvraag ingediend voor een zendmachtiging t.b.v. de gemeente Bergen. Tegelijkertijd met de invoering van de naam “Omroep Maasduinen” is de programmering van radio en TV aangepast. Er is inmiddels een speciaal op Bergen gerichte editie van de TV-uitzendingen, die wordt geproduceerd in samenwerking met het bedrijf Maasduinen Centraal.

Ook met betrekking tot de naamsverandering en de ambitie om (al dan niet op basis van een zendmachtiging in Bergen) het bereik van de zenders te vergroten, wil het pbo zich terughoudend opstellen. Wij menen dat het hier gaat om afwegingen die moeten worden overgelaten aan de wijsheid van het bestuur, dat ook verantwoordelijk is voor het implementatietraject, met inbegrip van de daarbij behorende interne en externe communicatie.

Voor het pbo zijn wel de programmatische gevolgen uitdrukkelijk onderwerp van aandacht. Zowel de op Bergen gerichte TV-uitzendingen als de aanpassingen in de horizontale radioprogrammering zijn substantieel van aard en nog niet aan het pbo voorgelegd. Het bestuur heeft kenbaar gemaakt dat het hier een voorlopige programmering betreft en dat definitieve besluitvorming eerst plaatsvindt na overleg met het pbo.

De voorstellen zal het pbo benaderen vanuit een positief-kritische houding. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat, zolang er geen zendmachtiging voor de gemeente Bergen is, de focus van het pbo gericht moet zijn op de programmatische gevolgen voor inwoners en organisaties in de gemeente Gennep. Vooralsnog zullen wij ons derhalve richten op de vraag of de inbedding van de Bergense nieuws- en informatievoorziening leidt tot een evenwichtig media-aanbod dat niet nadelig uitpakt voor de Gennepse samenleving.

En mocht de voorziening voor Bergen worden bekrachtigd met een zendmachtiging, dan dient uit een oogpunt van representativiteit de samenstelling van het pbo te worden aangepast met vertegenwoordigers uit dat deel van het verzorgingsgebied.

4. Samenstelling pbo (zie advies § 2 pt 8)

Een pbo dient door zijn samenstelling representatief te zijn voor de verscheidenheid binnen de lokale gemeenschap. Zijn leden zijn de afgevaardigden van instellingen of organisaties die actief zijn binnen een van de stromingen in de gemeente. De Mediawet noemt in dit verband: maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen. Onder deze hoofdstromingen kan worden gedacht aan:

- Maatschappelijke zorg en welzijn ^(*)
- Kunst en cultuur ^(*)
- Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag (zoals het humanisme)
- Onderwijs en educatie ^(*)
- Werkgevers
- Werknemers
- Etnische en culturele minderheden
- Sport en recreatie ^(*)
- Jongeren
- Ouderen
- Agrarische sector

PROGRAMMABELEID

Lokale omroepen zijn verplicht in hun pbo ten minste een vertegenwoordiger van etnische en culturele minderheden op te nemen. Voorts kunnen leden worden opgenomen die geen stroming vertegenwoordigen, maar die op grond van hun deskundigheid lid van het pbo zijn. In aantal mogen zij geen meerderheid vormen. Met het oog op de slagvaardigheid adviseert het Commissariaat voor de Media het totale aantal leden beperkt te houden. Het minimum bedraagt vijf leden. Het eigen reglement van de lokale omroep bevat geen maximum.

De huidige leden van het pbo hebben bij hun benoeming te kennen gegeven dat zij zich beschouwen als kwartiermakers. Het bestuur ziet nadere advisering tegemoet m.b.t. de definitieve samenstelling.

De groeperingen die hiervoor zijn aangeduid met een ^(*) zijn thans in het pbo vertegenwoordigd. Wij zijn voorstander van een uitbreiding tot minimaal 7 en maximaal 9 leden, waaronder tenminste één vertegenwoordiger van etnische en culturele minderheden.

De overige leden zouden o.i. primair actief moeten zijn in organisaties op een van de volgende gebieden:

- Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag
- Ouderen
- Jongeren

Geadviseerd wordt het pbo uit te breiden naar maximaal 9 leden en in verband met de optimalisering van de representativiteit actief leden te werven in overleg met organisaties op de bovengenoemde drie terreinen.⁴

5. Programmering

a. Televisie

Vertrekpunt voor de TV-redactie is altijd geweest om wekelijks één nieuw programma van maximaal een uur te maken. Binnen die programmering is wordt aandacht besteed aan actuele ontwikkelingen in de Gennepse samenleving: verslagen van culturele, sportieve en recreatieve evenementen, politieke en bestuurlijke informatie van de gemeente, actualiteiten, cultuurhistorische en landschappelijke informatie over Gennep

⁴ Zou op korte termijn duidelijkheid ontstaan over uitbreiding van het verzorgingsgebied van de “Lokale omroep Gennep en Omstreken” ten behoeve van de gemeente Bergen, dan zou het ook voor de hand liggen om de uitbreiding van het pbo in die ontwikkeling te betrekken. Zie in dit verband ook onze opmerking aan het einde van § 3. Wij verwachten dat echter niet.

en de regio, enz.. In het verleden startten deze uitzendingen in het weekend en werden daarna gedurende de hele week herhaald op de oneven uren.

Recente aanpassingen in het uitzendschema hebben betrekking op:

- Een tussentijdse toevoeging/wisseling van items, waardoor de uitzendingen gevarieerder en actueler zijn geworden;
- Toevoeging van nieuws en informatie voor de inwoners van de gemeente Bergen, in samenwerking met Maasduinen Centraal. Dit nieuwsblok wordt herhaald op de even uren.

Het pbo heeft de afgelopen maanden getoetst of voldaan wordt aan de eerdergenoemde ICE-norm. De conclusie is dat de zendtijd (rekenkundig gezien) voldoende wordt benut voor informatieve, culturele en educatieve doeleinden en dus voldoet aan de wettelijke eisen. Uit reacties van inwoners tekenen wij bovendien op dat sprake is van een toenemende waardering voor de programma's.

Het pbo is niettemin van oordeel dat het medium televisie beter kan worden benut voor de nieuws- en informatievoorziening en de service aan inwoners. De in §2 genoemde aanbevelingen moeten tegen die achtergrond gelezen worden.

1. Nieuwsvoorziening

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) benadrukt in zijn ledenbrief van 12 juli 2016 over de tweede fase van de lokale omroepvernieuwing, de behoefte van mediaconsumenten aan een meer professionele journalistiek. In dat verband wijst de VNG erop dat regionale kranten en objectieve journalistiek steeds vaker verdwijnen. De waakhondfunctie van de traditionele media loopt daardoor terug. De lokale omroepen zouden op dat punt een rol moeten vervullen en een platform vormen voor interactie en debat onder burgers. Met instemming wordt verwezen naar een brief van de minister van BZK van 12 november 2015 waarin wordt gepleit voor versterking van deze tegenmacht, in relatie tot wezenlijke onderdelen van de lokale democratie: de lokale media, burgerjournalistiek, rekenkamer en ombudsfunctie.

Het is een ambitieuze doelstelling die meer vereist dan een simpele registratie van gebeurtenissen. Noodzakelijk is een kritische, objectieve en onafhankelijke journalistieke aanpak en een continue (bij voorkeur dagelijkse) nieuwsvoorziening. De vraag is of deze wens tot professionalisering kan worden vervuld door een kleine organisatie, die nagenoeg geheel door vrijwilligers op de been wordt gehouden. Het pbo is van mening dat het een majeure uitdaging vormt, maar dat het ondanks dat een topprioriteit voor de omroep moet zijn. Gericht en actieve werving van vrijwilligers met een bijzondere belangstelling voor de journalistieke functie kan daaraan bijdragen. Ook kan worden gedacht aan samenwerking met andere (commerciële) media, zoals lokale en regionale media en aan samenwerking met andere lokale omroepen in de regio.

Tenslotte: van schaalvergroting door regionale samenwerking wordt verwacht dat het bijdraagt aan verhoging van de journalistieke kwaliteit en realisatie van een dagelijks programma met lokaal (of streek-)nieuws. Het pbo meent echter dat dit geen reden mag zijn om te wachten met initiatieven.

PROGRAMMABELEID

2. Lokaal bestuur en politiek

Jarenlang kende de lokale omroep van Gennep twee programma's:

- a. Schout en Schepenen, waarin de leden van het college van burgemeester en wethouders recente bestuurlijke besluiten en voornemens konden toelichten, en
- b. Het Politiek Café, waarin leden van de gemeenteraad na afloop van raadsvergaderingen werden bevraagd over de door hen ingenomen standpunten.

Met het vertrek van de programmamakers is er in 2016 een einde aan deze uitzendingen gekomen. Tot op heden is er geen nieuw programma voor in de plaats gekomen.

Het pbo beschouwt de komst van een nieuw programma over de politiek en het bestuur zeer urgent. Lokale en regionale kranten kunnen nog slechts zeer incidenteel verslag doen van gemeenteraadvergaderingen en van de achtergronden van bestuursbesluiten. De doelstelling om de afstand tussen burger en bestuur te verkleinen behoort krachtig te worden ondersteund door gedegen en bestendige verslaglegging en achtergrondinformatie door de lokale omroep. Burgers hebben recht op een optimale, objectieve en onafhankelijke berichtgeving over plannen en besluiten van de gemeente en de standpunten van hun politieke vertegenwoordigers in de gemeenteraad.

De vorm waarin deze taak wordt ingevuld is o.i. wel aan vernieuwing toe. Meer dan in het verleden zou voorafgaande aan de besluitvorming aandacht kunnen worden gegeven aan de inhoud van voorgenomen besluiten en de reacties daarop van de raadsfracties. Zoals ook onder punt 1 van deze paragraaf is gesteld, ligt er een expliciete taak voor omroep om de journalistieke waakhondfunctie in te vullen.

Hoewel wij beseffen dat een adequate invulling van deze taak mogelijk een gelijke inspanning van de redactie vergt als van een gemiddeld raadslid, behoort deze wens van het pbo tot de absolute topprioriteiten.

3. Welzijns- en gezondheidsvoorlichting

Mensen van hogere leeftijd en/of met een lichamelijke beperking vormen een groep consumenten waarvoor de lokale televisie een bijzondere functie vervult. Het vormt een venster op de samenleving waaraan men zelf niet nog slechts in beperkte mate actief kan deelnemen. Het medium is ook bij uitstek geschikt om – in het bijzonder ten gunste van deze groep – voorlichting te geven over de aard en de bereikbaarheid van voorzieningen. Zo hebben de ouderenbonden in Gennep te kennen gegeven dat zij in de programma's graag informatie krijgen over de WMO-voorzieningen. Hoe verloopt bijvoorbeeld het zgn. 'keukentafelgesprek', welke voorzieningen zijn er en wat is procedure om er gebruik van te kunnen maken? En het Maasziekenhuis Pantein heeft in het gesprek met het pbo te kennen gegeven graag te willen

meewerken aan programma's op het gebied van gezondheidsvoorlichting. En ook de zorginstelling Dichterbij is bereid medewerking te verlenen aan dit soort programma's.

Gelet op deze expliciet door organisaties geformuleerde wensen en de gebleken bereidheid van zorgverleners om hieraan bij te dragen, geven wij de omroep in overweging een speciale redactie te vormen voor het maken van een periodiek voorlichtingsprogramma over medische en maatschappelijke voorzieningen.

4. Ondersteuning leesonderwijs

Gezien de behoefte van veel kinderen aan uitbreiding van hun woordenschat en toename van hun leesvaardigheid, geven de scholen in onze regio extra aandacht aan taalonderwijs. De (school-)bibliotheken spelen daarbij een belangrijke rol. Daarnaast kan de openbare bibliotheek (i.c. de organisatie BiblioPlus) een bijdrage leveren met specifiek voor dit doel voor de schooljeugd ontwikkelde programma's ter bevordering van de lees- en luistervaardigheid. BiblioPlus heeft te kennen gegeven dat deze programma's ter beschikking kunnen worden gesteld van de lokale televisie.

Een dergelijke ontwikkeling past binnen de educatieve doelstellingen van de omroep en kan een welkome aanvulling zijn op het op kinderen gerichte programma-aanbod. Het pbo adviseert daarom de omroep in overleg met BiblioPlus en de Gennepse onderwijsinstellingen gebruik van het aanbod te maken.

5. Afstemming tussen de media

De lokale Omroep Gennep e.o. bedient zich van een aantal media, met name TV, radio en website. Een aantal radioprogramma's bevat items die ook aandacht verdienen om op de televisie te worden uitgezonden, en andersom. Het karakter van een radio- en TV-uitzendingen verschilt. Het ene medium leent zich meer voor korte, snelle en op beeld gebaseerde informatie; het ander is beter geschikt voor het geven van achtergrondinformatie. Maar tezamen kunnen er interessante producties ontstaan met een hoog informatief gehalte.

De redacties van radio en TV werken evenwel gescheiden van elkaar; een integrale aanpak is daardoor niet vanzelfsprekend en komt op zijn best bij toeval of door een incidenteel initiatief tot stand.

Het pbo bepleit een intensievere afstemming tussen de redacties van de radio en TV, met als doel een meer integrale informatievoorziening te bewerkstelligen, waarbij de specifieke eigenschappen van beide media optimaal worden uitgebuit.

b. Radio

Sinds de lokale omroep van Gennep zich is gaan richten op het maken van televisie is de aandacht voor het medium radio lange tijd ondergeschikt gebleven. Momenteel is er in de programmering aandacht voor de sport, cultuur en cultuurhistorie en algemeen nieuws. Daarnaast is er een doelgroepenprogramma ten behoeve van ouders en familieleden van

PROGRAMMABELEID

bewoners van zorginstelling Dichterbij. Sinds 1 april 2017 is er een dagelijks ochtendprogramma van 7 tot 9 en op zaterdag tussen 9 en 12 uur (Maasduinen Aktueel) en worden er ieder half uur kortdurende 'regio informatieblokken' uitgezonden. Er is sprake van een zgn. 'horizontale programmering', waarbij de informatieve programma's (zoals Culthis, MaRo en de Diva's) van maandag t/m vrijdag worden uitgezonden tussen 18:00 en 19:00 uur.

Het pbo is van mening dat het medium radio beter kan worden uitgebuit voor de informatievoorziening aan de burgers van Gennep, zo mogelijk in combinatie met daarop aansluitende TV-programma's. In dit verband verwijzen wij naar ons standpunt als genoemd onder punt 5 van de vorige paragraaf.

c. Overige media

De omroep heeft een eigen website en een twitteraccount. Via de website zijn zowel de radio- als de TV-programma's live te volgen. Ook is er een mogelijkheid om gemiste uitzendingen alsnog te bekijken of te beluisteren. Voorts is de website een 'doorgeefluik' voor door de omroep of door andere media gegenereerde nieuwsberichten. Het twitteraccount wordt overwegend gebruikt voor deze berichtgevingen.

Het pbo is vooral zeer tevreden over de doorgifte van programma's, zodat ook inwoners zonder aansluiting op het Ziggo-netwerk al van de uitzendingen kunnen kennisnemen.

6. Communicatie met consumenten en aanbieders van informatie (zie advies § 2 pt 6)

Tijdens het overleg met maatschappelijke organisaties is uitdrukkelijk de wens uitgesproken dat de omroep (bestuur, redactie en/of pbo) periodiek, bijvoorbeeld eenmaal per jaar, een bijeenkomst beleggen met de aanbieders van informatie en andere belanghebbenden. Bij die gelegenheid kunnen de organisaties hun suggesties en wensen kenbaar maken en kan de omroep toetsen in welke mate wordt voorzien in de maatschappelijke behoeften. Het advies van het pbo is daarom een dergelijke bijeenkomst jaarlijks te beleggen en die gelegenheid te benutten als basis voor verdere verbeterplannen.

Namens het PBO van de Lokale Omroep Gennep en Omstreken,
Met vriendelijke groet,

Andries Knevel, voorzitter